

Metodika ir apklaustųjų charakteristikos

Tyrimo metodika

Visuomenės nuomonės apklausa apie ankstyvojo skaitymo įpročius atlikta Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos užsakymu 2021 m. balandžio 7 – gegužės 6 d. d.

Apklausa vykdyta telefoninio interviu būdu, taikant atsitiktinių telefono numerių generavimu paremtą atranką. Tyrimo visuma – visi Lietuvos tėvai, turintys jaunesnių nei 3 metų vaikų. Paskambinus respondentams, buvo klausama, ar šeima turi tyrimo sąlygas atitinkančių vaikų. Jei taip, buvo prašoma sudalyvauti apklausoje. Taip pat buvo taikomos kvotos, kad apklausiamieji atitiktų visos Lietuvos gyventojų proporcijas pagal apskritį ir gyvenamosios vietos dydį.

Viso buvo atliktas 7761 skambutis. Neatsiliepė 1819 numerių. Neatitiko atrankos kriterijų (neturi tokio amžiaus vaikų, papuolė į kvotas, kurios jau buvo užpildytos) arba nesutiko dalyvauti dar neišsiaiškinus, ar atitinka kriterijus 5271 namų ūkis. Atsisakė dalyvauti apklausoje (iš tikusių pagal atrankos kriterijų) 357 namų ūkiai, apklausta 314 respondentų.

Apklausą atliko 11 interviuotojų. 15 proc. visų interviu įrašų buvo perklausyti kokybės kontrolės tikslu.

Visos imties maksimali statistinė paklaida yra $\pm 5,6$ proc.

Atsakymų pasiskirstymai pagal atskiras respondentų grupes pateikiami Excel dokumente.

Apklaustųjų charakteristikos

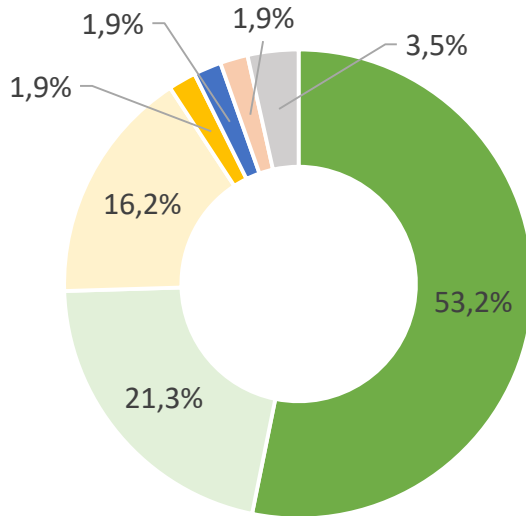
		N	Proc.			N	Proc.	
Lytis	Vyras	107	34,1%	Apskritis	Vilnius	77	24,5%	
	Moteris	207	65,9%		Kaunas	64	20,4%	
Amžius	Iki 30 m.	64	20,4%		Klaipėda	43	13,7%	
	30 - 34 m.	102	32,5%		Marijampolė	17	5,4%	
	35 - 39 m.	91	29,0%		Alytus	14	4,5%	
	40 + m.	57	18,2%		Utena	14	4,5%	
Išsimokslinimas	Vidurinis, profesinis	70	22,3%		Šiauliai	29	9,2%	
	Specialusis vidurinis, aukštesnysis, kolegija	82	26,1%		Telšiai	18	5,7%	
	Universitetinis	162	51,6%		Tauragė	12	3,8%	
Pajamos	Iki 500 EUR	108	34,4%		Panevėžys	26	8,3%	
	501 – 800 EUR	62	19,7%		Vaikų skaičius šeimoje	Vienas	133	42,4%
	801 ir daugiau EUR	80	25,5%			Du	144	45,9%
	Nenoriu nurodyti	64	20,4%			Trys ir daugiau	37	11,8%
Gyvenamoji vieta	Didmiestis	135	43,0%					
	Rajono centras	54	17,2%					
	Kiti miestai	36	11,5%					
	Kaimiška vietovė	89	28,3%					

Pagrindiniai rezultatai

Skaitymo vaikams įpročiai

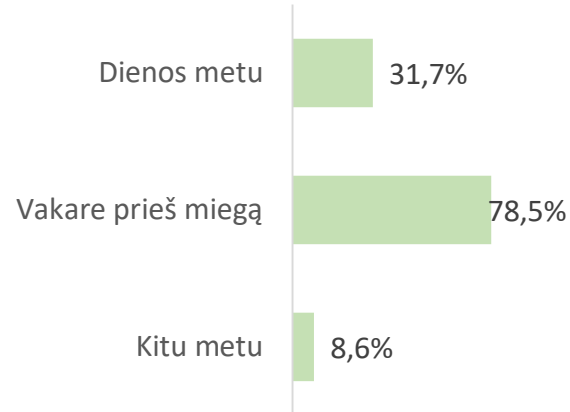
Skaitymo dažnis

- Taip, beveik kiekvieną dieną
- 3-4 kartus per savaitę
- 1-2 kartus per savaitę
- 2-3 kartus per mėnesį
- 1 kartą per mėnesį
- Rečiau nei kartą per mėnesį
- Beveik niekada, niekada

Visi, kurie neskaityto savo vaikui (11 resp.), sako to nedarantys, nes jis dar per mažas, nesupranta. Dauguma jų ketina pradėti skaityti, kai vaikui sukaks 1 metai.

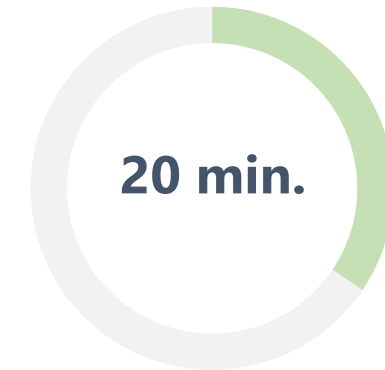
Kada skaito?

Kas dažniausiai skaito vaikui?

Kas dažniausiai skaito vaikui?	Proc.
Mama	94,1%
Tėtis	36,6%
Brolis, sesė	13,2%
Seneliai	10,9%
Auklė	1,0%

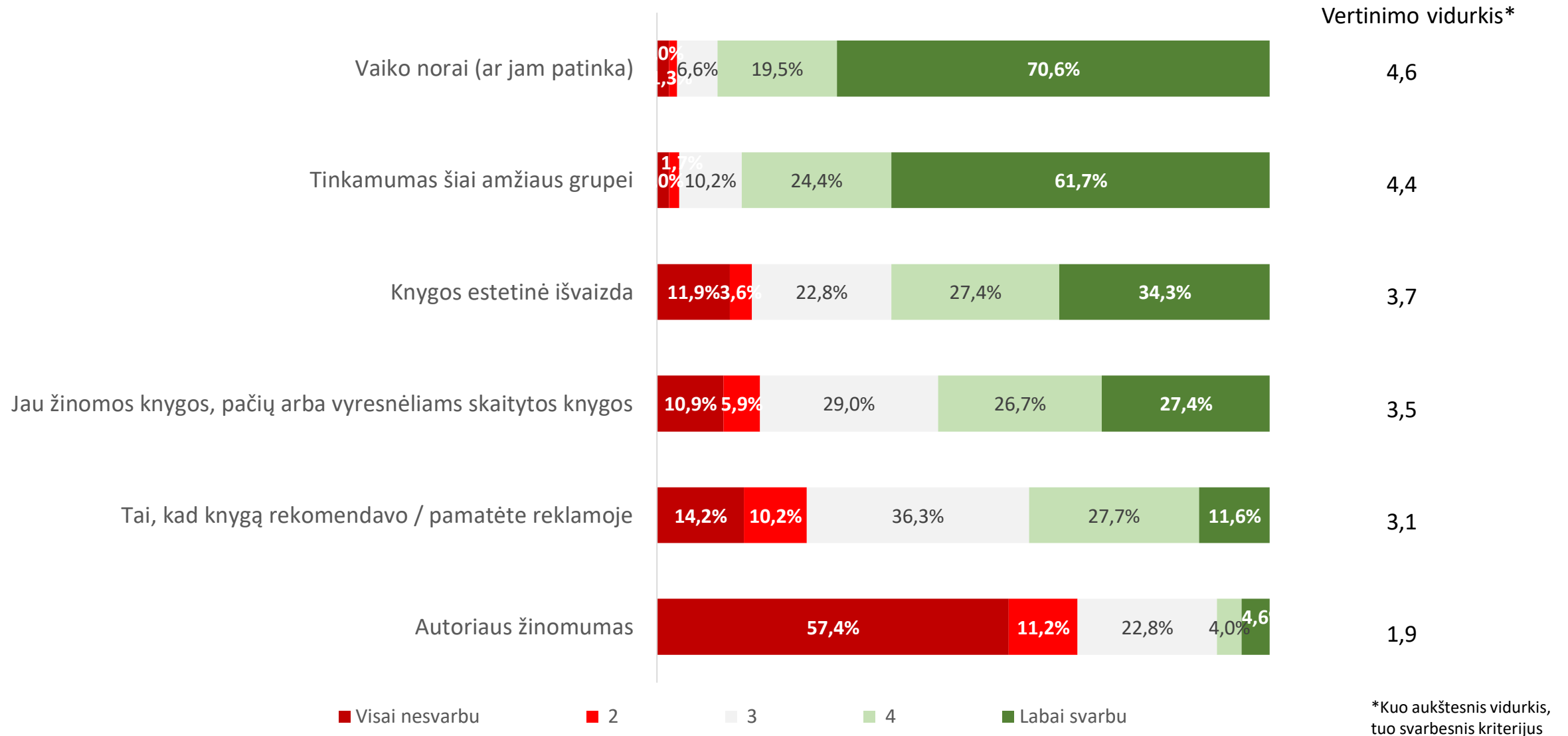
Vidutinis skaitymo laikas

Vidutinis amžius, kada pradėjo skaityti vaikui

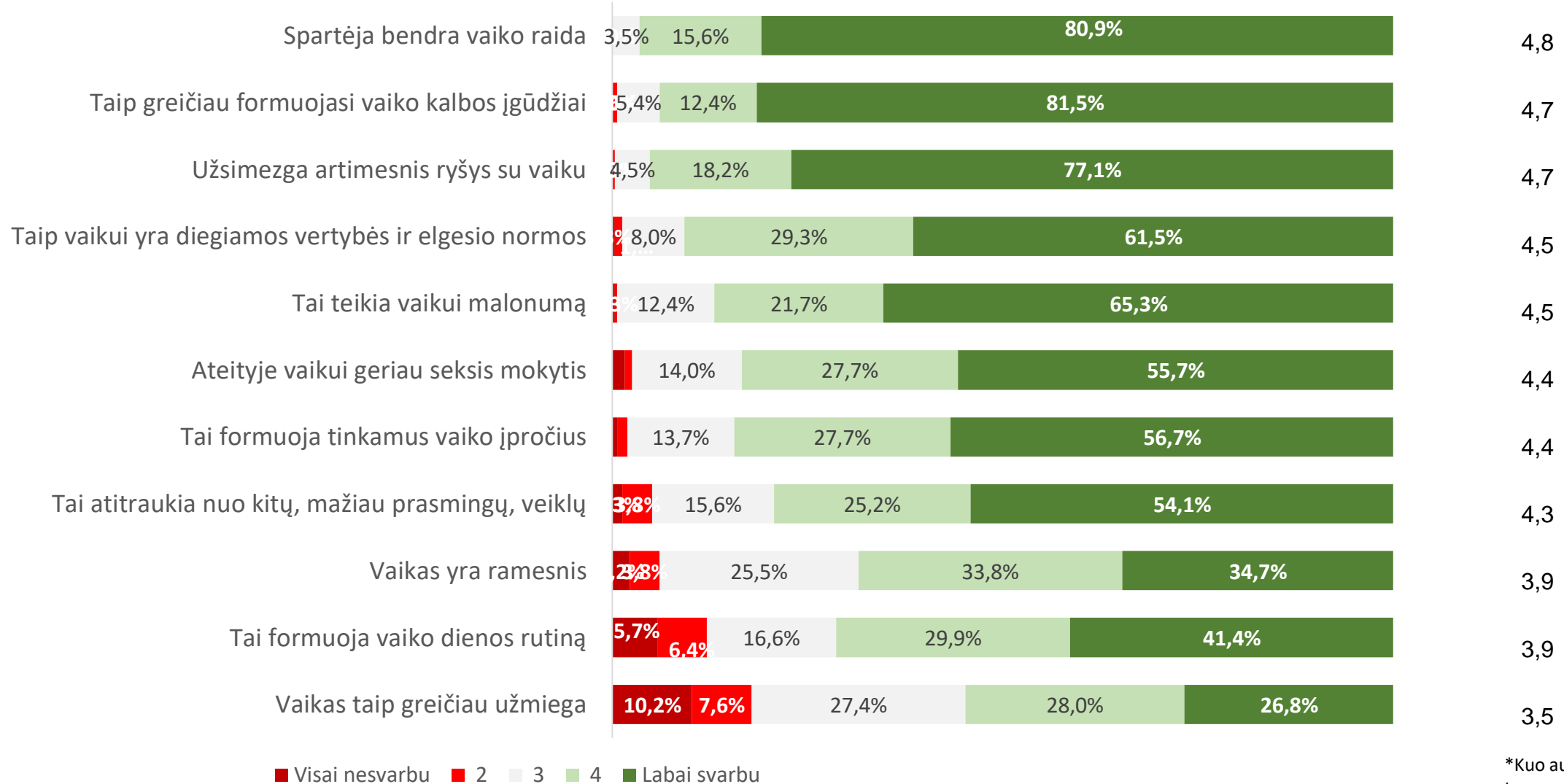

Kas svarbiausia renkantis knygą?

Kodėl svarbu skaityti nuo mažumės?

Vertinimo vidurkis*

*Kuo aukštesnis vidurkis, tuo svarbesnis motyvas

Informacija apie ankstyvąjį skaitymą

Informacijos apie skaitymą paieška

Ieškojo ir rado

25 %

Ieškojo, bet nerado

5 %

Neieškojo

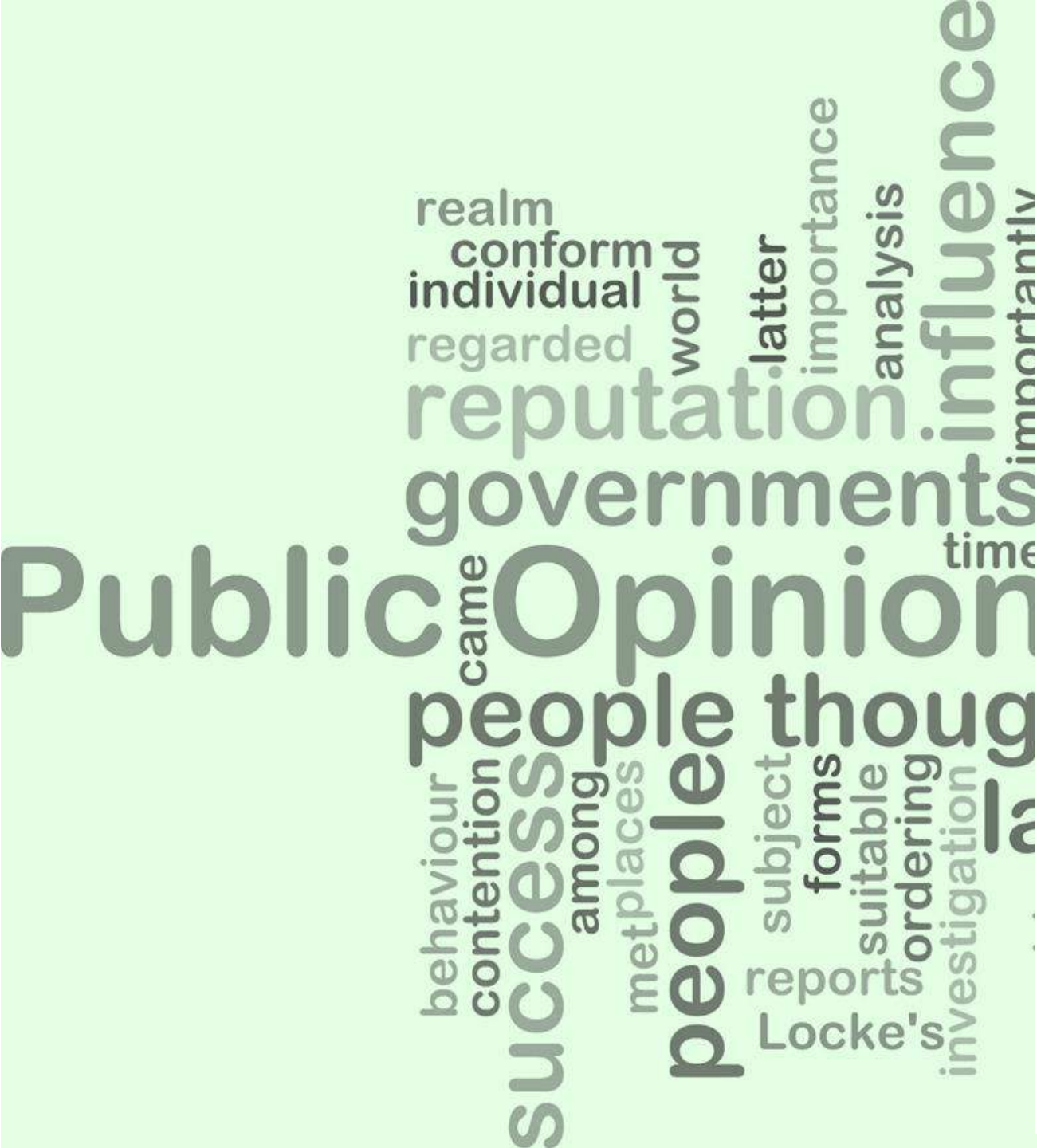
70 %

Kur ieško informacijos?	Proc.
Ieškau informacijos socialiniuose tinkluose	52,6%
Ieškau informacijos specialiai vaikų literatūrai skirtuose interneto puslapiuose (pvz.: ibbylietuva.lt)	37,9%
Ieškau informacijos bibliotekų interneto puslapiuose arba socialinių tinklų paskyrose	35,8%
Ieškau informacijos specialiai literatūrai skirtuose interneto puslapiuose (pvz.: goodreads.com)	31,6%
Kreipiuosi draugų, pažįstamų, giminių rekomendacijų	27,4%
Ieškau informacijos spaudoje, leidiniuose	25,3%
Kreipiuosi kitų tėvų rekomendacijų	24,2%
Kreipiuosi specialistų rekomendacijų	18,9%
Ieškau bookstagramerių rekomendacijų	6,3%

Išvados

- ❖ Apklausa parodė, kad beveik nėra savo mažiems vaikams knygų neskaitančių tėvų, o beveik pusė jų tai daro kasdien. Tiesa, nors pristatant apklausą, nebuvo atskleidžiama jos tema, gali būti, kad apklausoje labiau nesutiko dalyvauti tie tėvai, kurie neskaito savo vaikams.
- ❖ Vidutinis amžius, kada tėvai pradeda skaityti savo vaikams, yra 12 mėnesių. Tikėtina, kad „Knygų starto“ projektas galėtų paankstinti šį amžių.
- ❖ Tikėtina, kad skaitymas vaikui dažniausiai yra dienos rutinos dalis ir ritualas padedantis pasiruošti poilsiui, nes absoliuti dauguma tėvų teigia tai darantys prieš vaiko miegą.
- ❖ Vaiko norai ir tinkamumas tam tikram amžiui yra pagrindiniai motyvai renkantis knygą skaitymui. Taigi, vizualinis patrauklumas (tikėtina, kad jis didžia dalimi taip pat lemia vaiko norus) yra labai svarbus pasirinkimo kriterijus.
- ❖ Tėvai įžvelgia daug ankstyvojo skaitymo privalumų, tačiau dauguma jų susiję su vaiko raida ir gebėjimų ugdymu. Taip pat akcentuojamas ryšio su vaiku formavimas bei vertybių ugdymas. Mažiausiai svarbūs tėvams atrodo dienos rutinos ir vaiko nuraminimo, paruošimo miegui motyvai, nors jų elgesys rodo, kad šie elementai taip pat yra reikšmingi.
- ❖ Dauguma tėvų specialiai neieško informacijos apie ankstyvąjį skaitymą. Tiems, kurie tai daro, socialiniai tinklai, specializuoti vaikų literatūros puslapiai internete ir bibliotekos yra pagrindiniai šaltiniai.

Ačiū!

UAB Rinkos tyrimų centras
Sporto g. 11, Vilnius
www.rtcentras.lt

El. paštas: info@rtcentras.lt